

UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET

B E S L U T N I N G

afsagt af Grønlands Landsret den 20. juli 2026 i kæresag

Sagl.nr. 26/18754

Anklagemyndigheden

mod

Domfældte

Født den Dato 1997

Autoriserede cand.jurist Miki R. Lynge

Sermersooq Kredsret afsagde beslutning i 1. instans den 30. juni 2026
(kredsrettens sagl.nr. KS-SER-486-2025).

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse af kredsrettens beslutning af 30. juni 2026 om opretholdelse af den ved dom af 4. november 2019 idømte foranstaltning.

Domfældte har nedlagt påstand om ændring af kredsrettens beslutning, således at den idømte foranstaltning ophæves.

Domfældte blev ved Sermersooq Kredsrets dom af 4. november 2019, for overtrædelse af kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 2, (tilsnigelse til samleje eller anden kønslig omgang), § 113 (hærværk), § 102 (tyveri), § 98 (trussel på livet) og § 88 (vold), i medfør af retsplejelovens § 157, jf.

§ 158, stk. 2 idømt behandling på dansk psykiatrisk hospital eller under tilsyn deraf, således at den behandlende læge skal være bemyndiget til efter nærmere aftale med overlægen ved psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk og Kriminalforsorgen i Grønland at træffe bestemmelse om udskrivning via psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital, samt under udskrivning tillige under tilsyn af kriminalforsorgen. Den behandlende læge skal endvidere i samråd med kriminalforsorgen være bemyndiget til at træffe bestemmelse om genindlæggelse på hospital i Grønland eller Danmark.

Der blev ikke fastsat nogen længstetid for foranstaltningen.

Dommen er senere opretholdt uændret ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 30. marts 2023.

Supplerende oplysninger

Domfældte var ikke mødt under sagens behandling i kredsretten.

Af udtalelse af 11. august 2025 fra Dronning Ingrid's Hospital, Psykiatrisk område fremgår:

”...

Tidligere psykiatrisk

Domfældte har været kendt i psykiatrien siden 2017 hvor han havde opført sig psykisk påfaldende, men ikke umiddelbart psykotisk. Han havde på det tidspunkt diagnosen hyperkinetisk adfærdsforstyrrelse, men fulgte ikke sin behandling herfor. Under den første psykiatriske indlæggelse i 2017 blev han observeret psykotisk og udadreagerende. I forbindelse med mentalobservation i 2018, blev det vurderet at han opfyldte kriterier for paranoid skizofreni. Herefter blev han overflyttet til retspsykiatrisk afdeling i Danmark, R3 på tvang, idet den retspsykiatrisk foranstaltning ikke var iværksat. Efter en 10 måneders stabiliserende indlæggelse i retspsykiatrien blev han udskrevet, psykisk velbefindende med depotinjektionsbehandling af antipsykotisk medicin, rispolept. Domfældte blev vurderet normalt begavet, men impulsiv og med store kognitive udfordringer.

Herefter fulgte nogle år, hvor Domfældte havde korte stabiliserende indlæggelser i psykiatrien i Nuuk i forbindelse med medicinsvigt. I 2020 blev han indlagt mhb. På opstart af dom og genoptag af den medicinske behandling. Man forsøgte at motivere ham til depotinjektioner, hvilket han ikke ønskede.

Domfældte under hele forløbet haft mange henvendelser til psykiatrien med

psykisk forpinthed, selvmordstanker og udadreagerende adfærd, særligt overfor faren, men sygdomsforløbet har været præget af hans manglende sygdomserkendelse og udtalte ambivalens overfor behandlingen.

Domfældte har senest været set i psykiatrien den 9. oktober 2023 hvor han fik depot antipsykotisk virkende medicin.

Forløb

Domfældte er fraflyttet Grønland i 2023. Han har siden haft ophold i Danmark, hvor hans adresse er ukendt i Hjørring og følges i psykiatrien i Region Nordjylland.

Psykiatrien i Grønland, har anmodet Region Nordjylland om retspsykiatriske udtalelser, men har på trods af flere henvendelser ikke modtaget svar. I den forbindelse, skal det påpeges at der aktuelt ikke er bemyndigelse til at pålægge de danske regioner denne opgave. I august 2024, fremgår det i den Grønlandske psykiatriske journal, at psykiatrisk afdeling kontaktes fra Nordjyllands politi, idet Domfældte adskillige gange over få uger er blevet anholdt, mistænkt i flere kriminelle forhold. Kriminalforsorgen i Grønland kontaktes i den forbindelse og oplyser at de ikke vil søge om at få Domfældte tilbageført til Grønland, men at de har anmodet Kriminalforsorgen i Danmark om at overtage sagen. Der er ikke yderligere oplysninger vedrørende denne anmodning.

Domfældte er senest set ved lægeklinikken, Dronning Ingrid's Hospital den 28. juli 2025, hvor han henvendte sig for at modtage antipsykotisk virkende depotinjektion, hvilket tyder på en vis compliance til den psykiatriske behandling.

I journalen fremgår at Domfældte er på ferie i Nuuk og han er gentagne gange fra psykiatriens side forsøgt kontaktet og opsøgt uden held.

På trods af at Domfældte har dom til behandling på dansk psykiatrisk hospital er de grønlandske sundhedsmyndigheder der har ansvaret for at foranstaltningen fuldbyrdes, uanset om behandlingen foretages i Grønland eller i Danmark, skal det påpeges at det er den behandlende læge efter nærmere aftale med overlægen og Kriminalforsorgen der træffer beslutning om indlæggelse på dansk psykiatrisk hospital. En sådan aftale er ikke indgået idet Domfældte uden forudgående aftale med psykiatrien i Grønland eller Kriminalforsorgen i Grønland er fraflyttet landet og Kriminalforsorgen har ikke bragt Domfældte tilbage til Grønland. Det grønlandske sundhedsvæsen har ikke bemyndigelse til at varetage behandlingsansvar for psykiatiske patienter i Danmark, udelukkende en beslutning om indlæggelse på dansk psykiatrisk, og dette har ikke været tilfældet i denne sag.

Konklusion

Domfældte lider af paranoid skizofreni og været syg siden 2017. I 2019 har Domfældte fået dom til behandling grundet voldtægt, tyveri, vold, forstyrrelse af offentlig orden og trusler på livet.

Domfældte er fraflyttet Grønland i 2023 uden forudgående aftale med det grønlandske sundhedsvæsen eller kriminalforsorgen i Grønland. Det har ikke været muligt at etablere et samarbejde med Kriminalforsorgen i Danmark og på trods af flere henvendelser til Region Nordjylland i Danmark er de ikke vendt tilbage med opfølgning på Domfældtes tilstand og forhold. Der er dog oplysninger om mulig ny kriminalitet og at han formentligt følger sin psykiatiske behandling, men der findes ingen oplysninger om psykisk tilstand.

Med den aktuelle foranstaltning Domfældte blev idømt i 2019 har det grønlandske sundhedsvæsen kun bemyndigelse til at indlægge ham på grønlandsk eller dansk hospital efter aftale med grønlandsk, psykiatrisk overlæge og Kriminalforsorgen. En sådan aftale er ikke indgået.

Sundhedsvæsenet har ikke bemyndigelse til at påtage sig behandlingsansvar for psykiatriske patienter i Danmark, dette er også gældende for Domfældte. Det skal således anbefales at den nuværende foranstaltning ophæves eller overdrages til danske myndigheder.
...”

Af supplerende udtalelse af fra Kriminalforsorgen i Grønland af 3. oktober 2025 fremgår:

” ...

Kriminalforsorgen i Grønland skal herefter bemærke, at vi forstår udtalelsen fra Dronnings Ingrid's Hospital som først og fremmest at vedrøre, hvilke udfordringer, at det har givet, at Domfældte, der er idømt en grønlandsk behandlingsdom, er flyttet til Danmark uden aftale med psykiatrien og kriminalforsorgen i Grønland.

Udtalelsen synes særligt at vedrøre i hvor høj grad, at en grønlandsk behandlingsdom giver grundlag for indlæggelse hhv. behandling på et dansk psykiatrisk hospital, når en borger vælger at flytte til Danmark. Den del af udtalelsen har kriminalforsorgen ikke bemærkninger til, da det er udenfor vores ressort.

3.

Udtalelsen fra Dronning Ingrid's Hospital berører også muligheden for at overføre *tilsynsdelen* af en grønlandsk behandlingsdom til Danmark, og politiet har særskilt anmodet om supplerende oplysninger vedrøre dette i forhold til den konkrete sag.

Kriminalforsorgen i Grønland kan herefter oplyse, at der i medfør af kriminallovens § 255, kan træffes afgørelse om overførelse af tilsyn af kriminalforsorgen fra Grønland til Danmark. Det gælder også tilsyn, der fremgår af en grønlandsk behandlingsdom. Det er Kriminalforsorgen i Danmark (Direktoratet for Kriminalforsorgen), der har kompetencen til at træffe afgørelse om overførsel af tilsynet fra Grønland til Danmark.

Kriminalforsorgen i Grønland indstillede i februar 2024 til direktoratet, at tilsynet i tilknytning til den idømte behandlingsdom skulle overføres til Danmark, da der på det tidspunkt var oplysninger om, at Domfældte ønskede at flytte permanent til Danmark, hvor han ønskede at bo hos hans mor i Hjørring.

Som det fremgår af vores udtalelse af 30. december 2024 blev det den 9. september 2024 imidlertid vurderet nødvendigt af Kriminalforsorgen i Grønland at indberette Domfældte for vilkårsovertrædelse, idet Kriminalforsorgen i Frihed i Nuuk ikke længere kunne få kontakt med Domfældte, samt i en længere periode ikke havde kendskab til hans opholdssted i Danmark. Derudover var der oplysninger om, at Domfældte i Danmark var sigtet for en række nye forhold og i tilknytning hertil var varetægtsfængslet.

I tilknytning til indberetningen for vilkårsovertrædelse og oplysningerne om varetægtsfængslingen i Danmark, blev overførslen af tilsynet til Danmark sat i bero.

Kriminalforsorgen i Grønland anmodede i tilknytning hertil politiet om at blive underrettet, såfremt Domfældte blev idømt en særforanstaltning i Danmark eller hvis grundlaget for varetægtsfængsling i Danmark ophørte.

Grønlands Politi har den 2. oktober 2025 på forespørgsel oplyst, at der endnu ikke er fulgt op på indberetningen for vilkårsovertrædelse af 9. september 2024. Det er endvidere oplyst, at der i Danmark (Nordjyllands Politi) er berammet en sag i januar 2026 for de forhold, at han i 2024 blev sigtet for. Det er oplyst, at der forventes at blive nedlagt påstand om en ny behandlingsdom. Det er tilknytning hertil oplyst, at Nordjyllands Politi ikke vil nedlægge påstand om, at den grønlandske behandlingsdom skal ophæves.

Det er fortsat Kriminalforsorgen i Grønlands vurdering, at behandlingsdommen bør opretholdes. Ud fra de tilstedeværende oplysninger, så har Domfældte fortsat behov for behandling (herunder eventuel indlæggelse) og støtte for at minimere risikoen for at begå ny kriminalitet.

Det forhold, at han *eventuelt* idømmes en ny behandlingsdom i Danmark ændrer ikke på vores vurdering i forhold til nødvendigheden af opretholdelsen af den grønlandske behandlingsdom.
....”

Af supplerende udtalelse af 6. oktober 2010 fra Dronning Ingrid's Hospital, Psykiatrisk område fremgår:

”...

På trods af at Domfældte har dom til behandling på dansk psykiatrisk hospital er de grønlandske sundhedsmyndigheder der har ansvaret for at foranstaltningen fuldbyrdes, uanset om behandlingen foretages i Grønland eller i Danmark, skal det påpeges at det er den behandlende læge efter nærmere aftale med overlægen og Kriminalforsorgen der træffer beslutning om indlæggelse på dansk psykiatrisk hospital. En sådan aftale er ikke indgået idet Domfældte uden forudgående aftale med psykiatrien i Grønland eller Kriminalforsorgen i Grønland er fraflyttet landet og Kriminalforsorgen har ikke bragt Domfældte tilbage til Grønland. Det grønlandske sundhedsvæsen har ikke bemyndigelse til at varetage behandlingsansvar for psykiatiske patienter i Danmark, udelukkende en beslutning om indlæggelse på dansk psykiatrisk hospital og dette vurderes ikke relevant i denne sag.

Konklusion

Domfældte lider af paranoid skizofreni og han har været syg siden 2017.

I 2019 har Domfældte fået dom til behandling grundet voldtægt, tyveri, vold, forstyrrelse af offentlig orden og trusler på livet.

Domfældte er fraflyttet Grønland i 2023 uden forudgående aftale med det grønlandske sundhedsvæsen eller kriminalforsorgen i Grønland.

Det har ikke været muligt at etablere et samarbejde med Kriminalforsorgen i Danmark og på trods af flere henvendelser til psykiatrien i Region Nordjylland i Danmark er de ikke vendt tilbage med opfølgning på Domfældtes tilstand og forhold. Der er dog oplysninger om mulig ny kriminalitet og at han formentligt følger sin psykiatriske behandling, men der findes ingen oplysninger om psykisk tilstand. Med den aktuelle foranstaltning Domfældte blev idømt i 2019 har det grønlandske sundhedsvæsen kun bemyndigelse til at indlægge ham på grønlandsk eller dansk hospital efter aftale med grønlandsk, psykiatrisk overlæge og Kriminalforsorgen. En sådan aftale er ikke indgået. Sundhedsvæsenet har ikke bemyndigelse til at påtage sig behandlingsansvar for psykiatriske patienter i Danmark, dette er også gældende for Domfældte. Det skal således anbefales at den nuværende foranstaltning ophæves eller overdrages til danske myndigheder. Denne vurdering fastholdes, på trods af at Kriminalforsorgen anbefaler opretholdelse af foranstaltning. ...”

Af udtalelse af 27. oktober 2025 fra psykiatrien i Aalborg fremgår:

” ...

Da patienten formentligt opholder sig i Grønland, er han afsluttet i vores ambulatorium. Han kan med fordel tilknyttes psykiatrien i Grønland. Såfremt han flytter til Danmark på et længere ophold end blot ferieophold, kan han genhenvises.

...”

Af udtalelse af 16. februar 2026 fra Retslægerådet fremgår:

” ...

Domfældte er kendt i psykiatrien siden 2017. I forbindelse med mentalundersøgelse i 2018 blev han diagnosticeret med paranoid skizofreni. Efter den indledende indlæggelse i Danmark blev han behandlet i Grønland, hvor han har været indlagt flere gange i Nuuk i forbindelse med medicinsvigt. Forløbet har været præget af manglende sygdomserkendelse og ambivalens over for behandlingen. Han er fraflyttet Grønland i 2023 og tog ophold på forskellige forsorgshjem i Danmark, siden maj 2024 med ukendt opholdssted. Han er siden gledet ud af systematisk opfølgning i henhold til foranstaltningen. Der foreligger ingen opdateret undersøgelse eller vurdering af hans tilstand, der giver Retslægerådet mulighed for en nærmere vurdering af tilstanden. Det er dog oplyst, at

Domfældte har været varetægtsfængslet i surrogat på psykiatrisk afdeling i Danmark i perioden fra den 8. oktober 2024 til den 10. december 2024. Herunder er der udført mentalundersøgelse og afgivet mentalerklæring den 10. december 2024 grundet nye sigtelser for kriminalitet begået i Danmark, hvor diagnosen paranoid skizofreni skulle være blevet bekræftet. Han blev den 4. november 2024 overflyttet fra arrest til psykiatrisk afdeling i Aalborg i svært psykotisk tilstand, som først langsomt stabiliseredes under den følgende godt 3½ måneders indlæggelse. Efter udskrivelsen overgik han til ambulant behandlings- og domsansvar til retspsykiatrien i Aalborg, som så sig nødsaget til at afslutte forløbet, da

Domfældte i sommeren 2025 rejste til Grønland. Han er set ved lægeklinikken, Dronning Ingrid's Hospital, den 28. juli 2025, hvor han henvendte sig for at modtage antipsykotisk virkende depotinjektion. Der foreligger ikke oplysninger om hans forhold og tilstand efter dette tidspunkt.

Med forbehold for mangel på opdateret klinisk undersøgelse og vurdering af Domfældtes forhold

og tilstand, skal Retslægerådet efter en lægelig vurdering anbefale, at den aktuelle foranstaltning opretholdes.

...

Forklaringer

Domfældte har for landsretten forklaret, at han i 2025 flyttede tilbage til Grønland, hvor han bor hos sin far i Nuuk. Han tager sin medicin i form af depotinjektioner. Det går godt, han møder altid op, når han skal have sin medicin. Han leder efter arbejde. Han har hidtil i en kort periode arbejdet på Bar, hvor han var dørmand og bartender. Han har tidligere haft et misbrug af alkohol, han drikker stadig nogle gange, mest i weekender, men ikke hver weekend. I denne måned har han nok drukket alkohol 4 gange. Han er stoppet med at ryge hash.

Da han opholdt sig i Danmark, var han ret udmattet på grund af ensomhed, og han begik meget kriminalitet. Siden han kom tilbage til Nuuk, har han ikke haft problemer. Han vil blive boende i Nuuk. Hvis behandlingsdommen ophæves, vil han gerne stoppe med medicinen. Han føler ikke, at han har brug for medicin længere. Han har ikke mere psykiske lidelser.

Domfældte er ved dom af 21. januar 2026 fra Retten i Aalborg, i medfør af straffelovens § 68, dømt til psykiatrisk behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse, for i perioden fra 30. august 2024 til 8. oktober 2024, at have begået bl.a. røveri, grov vold i gentagelsestilfælde og hærværk.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Domfældte blev idømt den aktuelle foranstaltning ved dom af 4. november 2019, hvor han blev dømt for overtrædelse af kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 2, (tilsnigelse til samleje eller anden kønslig omgang), § 113 (hærværk), § 102 (tyveri), § 98 (trussel på livet) og § 88 (vold). Domfældte blev ved Retten i Aalborgs dom af 21. januar 2026 idømt behandlingsdom for overtrædelse af bl.a. straffelovens

bestemmelser om røveri, vold i gentagelsestilfælde, herunder grov vold og groft hærværk.

Det kan efter domfældtes forklaring lægges til grund, at han er flyttet tilbage til Grønland, hvor han har taget ophold hos sin far i Nuuk.

Det følger af kriminallovens § 159, at det påhviler anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning efter § 157 ikke opretholdes i længere tid og i videre omfang end nødvendigt.

Efter en samlet vurdering af de lægelige oplysninger, der entydigt anbefaler, at domfældte fortsat skal modtage behandling, sammenholdt med oplysningerne om, at domfældte i 2024 er straffet for alvorlig personfarlig kriminalitet begået i en periode, hvor domfældte var uden systematisk opfølgning i henhold til foranstaltningen, lægger landsretten til grund, at det er af afgørende betydning for domfældtes velbefindende og for at mindske risikoen for, at domfældte begår ny ligesartet kriminalitet, at domfældte vedvarende modtager behandling.

Domfældtes sygdomsforløb har efter det oplyste været præget af manglende sygdomserkendelse og ambivalens over for behandlingen. Domfældte har for landsretten forklaret, at han ønsker at ophøre med den medicinske behandling, da han ikke længere har psykiske lidelser.

Herefter og efter en samlet vurdering af karakteren af den begåede kriminalitet og karakteren af den kriminalitet, som der er risiko for, at domfældte vil begå, oplysningerne om domfældtes personlige forhold samt foranstaltningens indhold, finder landsretten, at det ikke er i strid med proportionalitetsprincippet at opretholde foranstaltningen.

På denne baggrund og af de af kredsretten anførte grunde, tiltræder landsretten kredsrettens beslutning om opretholdelse af foranstaltningen. Den omstændighed, at domfældte tillige er idømt en behandlingsdom i Danmark, kan ikke ændre herved.

THIBESTEMMES:

Kredsrettens beslutning stadfæstes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Dommer 2